

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, MARCH 27, 1939

LETO XLII. — VOL. XLII

Katoliški škof v Barceloni umorjen od rdečarjev. Dvanajst škofov dosedaj umorjenih

La Coruna, Španija. — Škof Manuel Almondoz, bivši škof v Barceloni, o katerem se je takoj po razvetju Barcelone poročalo, da je bil še živ, je bil v resnici umorjen od španskih komunistov. Dosedaj se je uradno ugotovilo, da so španski komunisti in katoliški škof v Barceloni umorili 12 katoliških škofov iz samega verskega sočutja in fanatizma, ne da bi škofom imeli najmanjši dobiček na krivde.

Škof škofa v Barceloni je bil umorjen v mestu Teruelu. O obeh se je poročalo prvo, da sta med živimi, ko so generala Franca zasedle v Teruelu je bil odepjan

v neki gozd v bližini mesta, kjer so ga komunisti zahrbtno ustrelili. Pozneje so komunisti sporočili javnosti, da je škof v Teruelu še med živimi in da vlada lojalistov "plemenito" postopa z njim.

Enako so odpeljali komunistični vojak škofa v Barceloni iz zaporov v neki gozd, kjer so ga najprej mučili, nakar je bil zahrbtno ustreljen. Tudi o njem je vlada komunistov ali lojalistov poročala, da je še živ, dočim je bil že par dni prej mrtev.

Da je prišla resnica na dan se je zahvaliti tajni preiskavi francoskih škofov in nepristranskih ljudi, ki so vedeli za resnico, toda se niso drznili poročati prej, dokler ni bila strmo glavljen vlada lojalistov.

Novi borba med Nemčijo in Anglijo, da pridobi ena ali druga država poljsko republiko

London, 25. marca. Vlada poljske republike še danes ni odgovorila na povabilo angleške vlade, da pristopi poljska republika v zvezo z Anglijo. Hitler je baje obljubil, da bo pustil poljski republiko mesto Gdanjsk, ako se odpove, oziroma ako ne pristopi v angleško-poljsko-francosko-rusko zvezo proti Nemčiji.

Anglija si sedaj prizadeva, da pridobi Francijo za svoje namerne. Angleški državniiki niso imeli uspeha in Anglija pričakuje, da bodo Francozi uspeli, ker je Poljska bila vedno naklonjena Franciji.

časopisi, tako hitro bo angleška vlada pozabila na vse, kar je obljubila.

Iz Berlina se pa poroča, da je tudi Hitler stavil poljski mnogo ugodnosti, ako ne stopi v zvezo z Anglijo. Hitler je baje obljubil, da bo pustil poljski republiko mesto Gdanjsk, ako se odpove, oziroma ako ne pristopi v angleško-poljsko-francosko-rusko zvezo proti Nemčiji.

Anglija si sedaj prizadeva, da pridobi Francijo za svoje namerne. Angleški državniiki niso imeli uspeha in Anglija pričakuje, da bodo Francozi uspeli, ker je Poljska bila vedno naklonjena Franciji.

Češki zaplenili češko blago in vrednosti

London, 25. marca. Angleški tisk je danes dovolil angleški vladi, da zapleni vse zlato in vrednosti, ki se nahajajo v čeških bankah. Pariz je mnenja, da bi sicer češka vlada zahtevala nekdanje premoženje. Računa se, da je češka republika do 100.000.000 zlata in drugih vrednosti v različnih bankah.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je preminul v St. Luke's bolnišnici Daniel Mudrich, star 57 let, stanujoč na 361 E. 161st St. Tu zapušta soprogo Tinó in dva sina Josepha in Paula, ter dve hčeri Dorothy in Mildred. Rojen je bil v selu Viver, okraj Ogulin. V Clevelandu se je nahajal 26 let in je bil član društva Waterloo Camp št. 281 WOW. Pogreb se vrši v sredo popoldne iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 452 E. 152nd St. v cerkev sv. Save in na pokopališče sv. Teodizija. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin!

K molitvi

Članice Oltarnega društva fare sv. Vida so prošene, da pridejo k molitvi v ponedeljek ob 7. uri zvečer za umrlo sestro Ursulo Rakar, 1067 E. 69th St. V torku pa naj se ob 9. uri udeležijo pogreba v obilem številu.

Iz Bostona

Mr. Anton Šubelj, operni pevec, pošilja uredništvu in vsem prijateljem mnogo pozdravov iz Bostona, kjer je nastopal v različnih opernih vlogah.

Prepovedane knjige

Iz Berlina se poroča, da je nemška vlada prepovedala prodajo ameriških knjig v Nemčiji. Med prepovedanimi knjigami so dela kakih 30 ameriških pisateljev.

K molitvi

Članice podružnice št. 25 SZZ so prošene, da se udeležijo nočnej večer ob 8. uri molitve za pokojno Ursulo Rakar na 1067 E. 69th St. V torku zjutraj pa naj se udeležijo pogreba. Večbalni krožek bo ranjki izkazal zadnjo čast.

Demokrati v Clevelandu v ponovnem boju

Nekaj tednov je bil mir v demokratskih vrstah v Clevelandu, toda prepis se je proti koncu zadnjega tedna zopet začel. Prepis je izval Felix Matia, začasni načelnik one skupine demokratov, ki drži z Gongwerjem in ki nosi ime "starokopitna faksija" demokratske stranke. Matia je nasvetoval, da bi se vršila nova konvencija demokratske stranke in da bi pri volitvah tajno glasovali. Odgovoril mu je Ray T. Miller, bivši župan in načelnik progresivne faksije demokratov, ko je izjavil, da demokrati nimajo ničesar skrivati in da so vsi porazi stranke prišli le radi "tajnosti, ki so se vršile za kulisami," namesto da bi se ljudem javno povedalo načrte in ideje voditeljev stranke. Videti je, da ne bo še kmalu prišlo do miru v demokratski stranki v Clevelandu in to bo povzročilo, da bo sicer v demokratskem Clevelandu še vedno prevladoval republikanski župan.

Nov grob
V soboto okoli polnoči je po dolgi bolezni preminul v University bolnišnici mladi rojak Louis G. Serpan, star 34 let. Ranjki je bil rojen v Clevelandu in je stanoval na 17822 Marcella Rd. Pokojni zapušta tu žalujočo soprogo Irene, rojeno Gacsi, sina James, hčer Virginijo, staršer Louis, ki je poznani slovenski krojač in mater Frances, tri brate, Anton, Edward in Joseph, dve sestre, Frances Baker in Elizabeth Mohar. Pokojni je bil član društva Slovenski dom št. 6 SDZ. Pogreb se vrši iz August F. Svečel pogrebnega zavoda na 478 E. 152nd St. Dan sporočimo jutri. Naše prav globoko sožalje staršem in sorodnikom. Bodi ranjkemu mirna ameriška zemlja!

Dr. Beneš in dr. Masarik prideta

Prihodnjio nedeljo se bosta nahajala v Clevelandu dr. Edvard Beneš, bivši drugi predsednik nekdaneje češkoslovaške republike, in dr. Jan Masarik sin prvega predsednika. Imela bosta javno zborovanje ob 3. uri popoldne v mestnem avditoriju. Vstopnina k shodu je po 50c, \$1.00 in \$1.50. Ves čisti preostanek shoda se bo porabil za politične begunce, ki so morali bežati iz Češke, ker sicer bi morali v koncentracijska taborišča. Kar bosta ta dva mleta v nedeljo povedala, se bo slišalo po vsem svetu. Govorila bosta v angleškem jeziku. Rojaki so prijazno vabljeni, da pridejo in slišijo ta dva znamenita moža.

Taki vozijo

Stanley Lataewic, 7209 Canton Ave., star 23 let, je bil tako pijan, da ni mogel hoditi niti po koncu stati. Toda avto je pa vozil kot sam vrag. Zadel je na 71. cesti in Hough Ave., v drug avto, ga poškodoval in vozil kar naprej po treh kolesih, ker je v kolizijo eno kolo zgubil. Kmalu potem je zgubil še drugo kolo, nakar je avto obtičal, dočim so fanti policisti prišli. Bil je tako pijan, da niti govoriti ni mogel. Obsojen je bil v 60 dni zapora, plačati mora \$55.00 in sodnijske stroške ter licenca za vožnjo mu je bila vzeta za eno leto.

Zvezni sodnik

Kot poročajo iz Washingtona bo predsednik Roosevelt še ta teden imenoval novega zveznega sodnika v Clevelandu. Imenovan bo oni sodnik, katerega bo po priporočilu senatorja Donahey pripravil justični tajnik Frank Murphy.

Whitemore postava

Governor Bricker je te dni podpisal Whitemore postavu, ki ponovno dovoljuje onim, ki so zaostali s plačili davkov, podajanje pristojbine od onih, ki zahtevajo avtne licenčne plošče. Odvetnik se bo sedaj obrnil na najvišjo sodnijo države Ohio.

Bomo plačevali

Apelatna sodnija ni hotela zaslisiati odvetnika Brackena, ki je zahteval, da se prepove državi Ohio, da pobira 25 centov izredne pristojbine od onih, ki zahtevajo avtne licenčne plošče. Odvetnik se bo sedaj obrnil na najvišjo sodnijo države Ohio.

Mussolini je imel bojeviti govor glede novih laških kolonij

Rim, 26. marca. Diktator Mussolini je imel danes precej bojeviti govor, tekom katerega je poudarjal laško silo in moč in izjavil, da Italija nikakor ne bo odnehala od Francije zahtevati kolonije kot na primer Tunizijo, mesto Džibuti in razširjenje svojih interesov pri Sueskem prekopu.

Mussolini je govoril ob priliki 20-letnice, ko se je ustanovila fašistovska stranka v Italiji in je tekom svojega govora prvič podal uradni pečat zahtevam državnih poslancev po novih laških kolonijah.

Diktator je sicer poudarjal, da potrebuje Evropa dolgo vrsto let miru, toda povedal je, da Italija nikakor ne bo žrtve miru, pač pa zahteva svoje "svete pravice." Govor, ki je bil potem radia odajen tudi v Franciji, ni povzročil v Evropi nobenega strahu.

Filmske slike

Ako želite videti nove filmske slike iz Jugoslavije, pridite v torek zvečer ob pol osmi uri v Grdinovo dvorano, 6023 St. Clair Ave. Slike se bodo kazale pod avspicijoj Jugoslav University kluba in potom Mihaljevič Bros. potniške tvrdke. Mr. Milton Ekerovich bo imel kratek nagovor o Jugoslaviji. Vstopnina je prosta za vse. Pripeljite s seboj tudi otroke, da vidijo krasne slike iz stare domovine. Vsakdo je dobrodošel!

Napad na župana

Councilman Clarence Young, demokrat, je imel te dni ostro borbo z županom Burtonom glede visokih plač, ki jih baje dobivajo prijatelji Burtona pri WPA delih. Ti prijatelji mestne vlade so vsi nekaki nadzorniki ali "supervisors" pri mestnih WPA delih. Njih plača znaša 90 centov na uro za malovredno delo in dovoli se jim, da delajo po 108 ur na 14 dni in dobivajo komaj 60 centov na uro. Župan Burton je odredil, da se \$700,000 denarja, ki ga bo dobil od novih davkov, odobri za WPA dela, toda demokrati v mestni zbornici bodo protestirali. Upamo, da bodo naši slovenski councilmani na pravem mestu, ko pride do odločilnega glasovanja.

Rev. Relič umrl

Iz domovine se poroča, da je tam preminul Rev. Maxim Relič, ki je bil svoječasno župnik grško katoliške cerkve sv. Nikolaja v Clevelandu. Rev. Relič je odstopal iz Clevelanda leta 1933. Umrl je v starosti 80 let. Nad 50 let je bil duhovnik. V Clevelandu zapušta Mrs. Zoro Garapič, 17804 Neff Rd., v Chicagu pa Mrs. August Saskor. Med clevelandskimi rojaki je bil zelo priljubljen.

Prodane hiše

Pretekli teden je prodal okrajni šerif 644 parcel zemljišč in hiš za skupno svoto \$95,000. Posestva so bila prodana, ker niso bili davki plačani. Vredna so bila \$478,000, toda država jih je prodala za svoto, ki je bila dolgovana na davkih za dotična posestva.

Richman premoženja

Glasom oporoke pokojnega Charles Richmana, ki je bil eden izmed ustanovnikov znane tovarne za izdelavo moških oblek, The Richman Bros., so vršilci njegove oporoke razdelili te dni \$220,000 raznim katoliškim, protestantskim in židovskim dobredelnim zavodom.

Neče dobiti žene iz domovine, mora iti v zapor

Common Pleas sodnik v Clevelandu, Frank J. Merrick, je te dni odredil, da mora Mato Balasko za 60 dni v zapor, oziroma mora ostati toliko časa v ječi, dokler ne pošlje v Jugoslavijo \$300.00 za potne stroške svoji ženi, katero je zapustil v Jugoslaviji ob času, ko je bila žena pripravljena za porod. Balasko stanuje na 3908 St. Clair Ave. O tem slučaju smo svoječasno že poročali. Balasko se je prvotno izgovarjal, da je brez denarja, toda končno je prišlo na dan, da poseduje najmanj \$9,000. Balasko je svoječasno odpotoval v stari kraj z ženo in otroci, potem pa zapustil domovino, kjer je pustil ženo, o kateri neče ničesar več slišati. Mr. Mihael Cerrezin, jugoslovanski konzul v Clevelandu, je sedaj izposloval, da se prisili Balaska, da pošlje po ženo ali pa bo moral mož ostati v zaporu.

Filmske slike

Ako želite videti nove filmske slike iz Jugoslavije, pridite v torek zvečer ob pol osmi uri v Grdinovo dvorano, 6023 St. Clair Ave. Slike se bodo kazale pod avspicijoj Jugoslav University kluba in potom Mihaljevič Bros. potniške tvrdke. Mr. Milton Ekerovich bo imel kratek nagovor o Jugoslaviji. Vstopnina je prosta za vse. Pripeljite s seboj tudi otroke, da vidijo krasne slike iz stare domovine. Vsakdo je dobrodošel!

Napad na župana

Councilman Clarence Young, demokrat, je imel te dni ostro borbo z županom Burtonom glede visokih plač, ki jih baje dobivajo prijatelji Burtona pri WPA delih. Ti prijatelji mestne vlade so vsi nekaki nadzorniki ali "supervisors" pri mestnih WPA delih. Njih plača znaša 90 centov na uro za malovredno delo in dovoli se jim, da delajo po 108 ur na 14 dni in dobivajo komaj 60 centov na uro. Župan Burton je odredil, da se \$700,000 denarja, ki ga bo dobil od novih davkov, odobri za WPA dela, toda demokrati v mestni zbornici bodo protestirali. Upamo, da bodo naši slovenski councilmani na pravem mestu, ko pride do odločilnega glasovanja.

Rev. Relič umrl

Iz domovine se poroča, da je tam preminul Rev. Maxim Relič, ki je bil svoječasno župnik grško katoliške cerkve sv. Nikolaja v Clevelandu. Rev. Relič je odstopal iz Clevelanda leta 1933. Umrl je v starosti 80 let. Nad 50 let je bil duhovnik. V Clevelandu zapušta Mrs. Zoro Garapič, 17804 Neff Rd., v Chicagu pa Mrs. August Saskor. Med clevelandskimi rojaki je bil zelo priljubljen.

Prodane hiše

Pretekli teden je prodal okrajni šerif 644 parcel zemljišč in hiš za skupno svoto \$95,000. Posestva so bila prodana, ker niso bili davki plačani. Vredna so bila \$478,000, toda država jih je prodala za svoto, ki je bila dolgovana na davkih za dotična posestva.

Richman premoženja

Glasom oporoke pokojnega Charles Richmana, ki je bil eden izmed ustanovnikov znane tovarne za izdelavo moških oblek, The Richman Bros., so vršilci njegove oporoke razdelili te dni \$220,000 raznim katoliškim, protestantskim in židovskim dobredelnim zavodom.

Oton Habsburg obtožuje Hitlerja radi propasti češkoslovaške. Pravi, da bo imel Hitler prej ali slej žalosten konec

Paris, 25. marca. Oton Habsburg, sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla, je včeraj ostro obsodil početje Hitlerja in izjavil, da bo diktator Hitler prej ali slej doživel žalosten konec.

Obenem je izjavil Oton, da bo prišel čas, ko bo Avstrija znova postala vplivna država in bodo različni narodi v njej uživali "iste svobodščine," kot so jih imeli pod nekdanskimi avstrijskimi cesarji. "Rop in uničenje češkoslovaške republike je neznošen zločin," se je izjavil Oton napram časnikar-skim poročevalcem. "Hitlerju danes ne more nihče zaupati. Kakor je izdal svojo bivšo domovino Avstrijo, tako bo izdal tudi druge narode."

Oton Habsburg še vedno pričakuje, da se bo nekega dne vrnil na avstrijski prestol. Izjavil je, da so narodi pod vlado Habsburžanov srečno živeli, ker vladarji niso diktirali narodom. Prerokoval je ponovno, da Hitler ne bo doživel "dobrega konca."

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po številnih naših naselbinah

Pri primarnih volitvah v Milwaukee sta v 5. vardi propadla oba slovenska kandidata, Markelj in Schneider, toda v West Allisu je prodrl Nik Lukas, rodom Hrvat, ki je dobil največ glasov. — V bolnišnici v Milwaukee je umrl Frank Šinur, star 60 let in doma od nekod iz Dolenjskega. Umrla je tudi Mary Pucelj, stara 51 let in rojena pri Novem mestu. Prvi je bil vdovec in zapuščal sina in hčer, druga pa zapuščala moža, sina in hčer.

V Brooklynu, N. Y., je umrl rojak Matija Zidar, star 59 let. Stanoval je v Ameriki 37 let.

V Pueblo, Colo., je umrl rojak John Pugal (Grabnar), star 57 let in rojen v Višnjah pri Ambrusu na Dolenjskem. Tu je živel štirideset let in zapuščal ženo ter dva bratranca.

Pred kratkim je v Little Falls, N. Y., umrla Frances Sušman, vdova, stara 67 let. V Ameriki je živela 32 let in zapuščala tri pastorki in tri sestre v Ameriki.

Pred nekaj dnevi so banditje v Pittsburghu napadli rojaka Filipa Progarja. Napad se je izvršil na vogalu 57. ceste in Butler St., ko se je rojak pozno zvečer vračal domov. Vzeli so mu \$12 v gotovini in ga tako pretepli, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Denar, ki so mu ga vzeli, niti njegov ni bil, pač pa je bila naročnina, katero je nabral za Glas Naroda.

Glavni odbor H. B. Zajednice je oprostil članstvo za štiri mesečne asesmente. To je, člani tevesne mesecev ne bodo plačali nobenega asesmenta. S tem bodo člani prihranili \$280,000. Tudi mladinski asesment je za prihodnjih pet mesecev odpuščen, kar znese nadaljnjih \$27,000.

Miss Hilda Pluth, hčerka Mr. in Mrs. Jos. Plutha iz Ely, Minn., se nahaja pri svojih starših v Elyu na počitnicah. Ona je prva Slovenka, ki je v svetovno znamenito Mayo Clinic v Rochester, Minn., graduirala za bolničarko v operacijskem oddelku. Sedaj je uslužbena tam kot nadzornica pri operacijskih slučajih.

Mr. Frank Jerich, Ely, Minn., se nahaja že dva meseca v bolniški postelji. Mr. Jerich je hišnik v glavnem uradu Jugoslovanske katoliške jednote.

Pri mestnih primarnih volitvah v Sheboyganu ni mogel prodreti slovenski kandidat za councilmana Mr. Pawell. Zmagal je sedanji councilman Weber, ki je dobil 653 glasov, dočim je dobil Pawell samo 254 glasov.

Visokost davkov

Okrajni avditor Zangerle poroča, da bodo znašali davki letos v Clevelandu \$3.02 od \$100.00 davčne vrednosti. Lansko leto je bila davčna mera \$2.83, torej bo letos za 19 centov višja od sto dolarjev. In župan Burton je ves čas kampanje za nove davke trdil, da če se mu dovoli nadaljnjih devet milijonov za mestno administracijo, da se davki ne bodo zvišali. Ampak politikarji na znajo!

Pozor, lastniki hiš!

Councilman 23. varde, Mr. John Novak, vam sporoča sledeče: V vardi obrezujejo zdaj mestni delavci dreve, ki stojijo pred hišami ob cesti. Kdor želi, da se njegovo drevo obreže, ali morda odstrani, ali pa vsadi novo, naj me takoj pokliče po telefonu, ali se zgloši osebno pri meni, na 1125 E. 71st St., telefon: Henderson 1870.

Za ženo v smrt

Iz Dayton, Ohio, se poroča, da se je tam ustrelil 29-letni Harry Canter, ko je zvedel, da je njegova žena umrla v bolnišnici. Pred smrtjo je izjavil, da brez svoje žene življenje za njega ni več vredno.

Plačilo računov

V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin, vodo, elektriko in telefon. Prihranite si pot v mesto.

WINNETOU

Po nemškem izvirniku E. Maya

Pa prav tako tudi naša! mežiknil s svojima majhnima očescima, potegnil obraz v smešno začudene gube in vzklknil:

"Good luck —! Ste pa vi pametni in modri! Resnično, dandanes jajce že več ve ko kokoš in piščeta so desetkrat pametnejša ko stare kure, če se ne motim.

Sicer pa bodi resnici na lju-bo in v čast povedano, da ni tako čisto neumno, kar ste pravkar govorili. Sem čisto vaših misli! Vse možnosti, ki ste jih našli, moramo upoštevati. In zato je treba vedeti, kam sta se Apača obrnila. Jutri zarana bom šel za njima.

"In jaz pojdem s teboj!" se je oglasil Will Parker.

"Jaz tudi!" se je ponudil Stone.

Sam Hawkens je nekaj časa pomišljal, pa jima dejal:

"Vidva bodeta lepo doma ostala, vesta! Potrebujetejo vaju tukaj!"

Spet je pomišljal k Rattlerjevimi tovarišem.

In prav je povedal. Če bi mi s temi nezanesljivimi ljudmi sami ostali v taboru, bi se utegnili še marsikaj neljubega pripetiti. Na vsak način je bilo bolje, če sta Stone in Parker ostala pri nas.

"Ampak sam vendar ne boš jezdil!" je ugovarjal Parker.

"Bi že, če bi ravno hotel. Pa nočem. Si bom vzel spremljevalca s seboj."

"Koga?"

"Tegale mladega greenhorna."

Pokazal je na mene.

"Ne, ta ne sme odtod!" se je oglasil nadinženjer.

"Zakaj ne, Mr. Bancroft?"

"Ker ga potrebujem."

"Rad bi vedel, čemu!"

"Za delo seve. Če hočemo biti v petih dneh gotovi, moramo napeti vse moči. In vsi moramo prijeti za delo."

"Da, vse moči napeti —! In vsi morate delati —! Do danes ni bilo tako. Eden je moral delati za vse. Naj pa danes cni drugi za enega delajo!"

"Mr. Hawkens, ali mi hočete morebiti zapovedovati?"

"Mi na misel ne pride. Opazka še ni zapoved."

"Pa je donelo prav kakor zapoved."

"Morebiti. Mi je tudi vseeno. Kar pa se tiče vašega dela, pa mislim, da se ne bo tako silno zavleko, če bo jutri eden manj meril. Imam namreč čisto svoje posebne namene, da hočem vzeti prav tega mladega greenhorna s seboj, ki ga Shatterhand imenujete."

"Ali smem vprašati, kake namene?"

"Le vprašajte! Predvsem radi tega, da bo videl, kako je treba Indijance zaležovati. Mu bo morebiti še koristilo, če bo znal sled pravilno brati."

"Utegne biti. Pa za mene to ni merodajno."

"Vem, da ne. Imam pa še drug razlog. Za vsakim ogledom lahko srečam kakega apaškega vohuna. In za take slučaje je dobro za mene in za vas, če imam pri sebi človeka, ki je močen, da treščil svojega bližnjega z golo pestjo na tla, in ki zna s svojo težko medvedarico tako izvrstno zadeti bizona v oko."

"Res ne uvidim, zakaj bi naj bilo to meni in vam koristno."

"Ne? Je pa res čudno! Ste sicer zelo pametni in uvideveni človek, Mr. Bancroft," je dejal z lahnim posmeškom. "Kako pa bi bilo, če bi naletel na sovražnike, ki so sem v naš tabor namenjeni, pa bi me upihnil —? Kdo vas bo pa obvestil o nevarnosti, ki vam preči? Prišli bodo, napadli vas bodo lepo tiho in tudi vas vse upihnil —!

1939	MAR.	1939
So	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

MAREC

31.—Predavanje Slov. jezikovnega kluba v javni knjižnici na St. Clair Ave. in 55. cesti; predava Etbin Kristan o Ivan Cankarju.

APRIL

9.—Dramsko društvo Ivan Cankar ima predstavo v avditoriju SND.

10.—Društvo Najsv. Imena fare sv. Lovrenca; prireditev v S. N. Domu na 80. cesti.

14.—23rd Ward Democratic Club ples v avditoriju SND.

15.—Društvo sv. Helene št. 193 KSKJ, oranžni ples v Slovenskem domu na Holmes Ave.

15.—Pevsko društvo Lira ples v Twilight Ballroom.

16.—Otvoritev Klubovih prostorov novega doma na Recher Ave. v Euclidu.

16.—Pevski zbor Sloga ima koncert in ples v avditoriju S. N. D.

16.—Mladinski pevski zbor Zvončki priredi koncert v Jugoslovanskem Del. Domu v West Parku.

16.—Pevski zbor Planina v Maple Heights, koncert v S. N. Domu na Stanley Ave.

22.—St. Vitus Boosters št. 25 KSKJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

23.—Samostojni pevski zbor Zarja priredi pomladanski koncert v avditoriju SND.

23.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. priredi mladinski koncert.

23.—Društvo Naš dom št. 50 SDZ, praznovanje 10-letnice obstoja in blagoslovitev zastave v S. N. Domu na 80. cesti.

28.—White Motor Union Local 32 priredi ples v avditoriju SND.

29.—Podružnica št. 50 SZZ. "Tisket Ball" v avditoriju S. N. Doma.

29.—10-letnica Ženskega odseka Slovenske zadruga z večerjo in plesom. Igra Melody Club. V S. D. Domu na Waterloo Rd.

30.—Pomladanski koncert društva Zvon v S. N. Domu na 80. cesti.

30.—Škrjančki priredijo koncert v Slovenskem društvenem domu v Euclidu.

30.—Svetovidska godba priredi koncert v Knausovi dvorani.

MAJ

3. in 4.—Desetletnica "Ljubljane." Formalna otvoritev novega Doma v Euclidu, volitev župana in Miss Ljubljane.

6.—Dr. Srca Marije (staro) plesna veselica v Twilight Ballroom, 6025 St. Clair Ave.

6.—Podružnica št. 47 SZZ priredi Materinsko proslavo z igro in plesom v S. D. Dvorani na Prince Ave.

7.—Konzert in ples društva Adria v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

7.—Podružnica št. 10 SZZ priredi materinsko proslavo v Slovenskem domu na Holmes Ave.

13.—Clev. Slovenci št. 14 S. D. Z. ima plesno veselico v avditoriju SND.

13.—Klub slovenskih vdov priredi plesno veselico v Knausovi dvorani.

14.—Pevski zbor Slavčki ima koncert in ples v avditoriju SND.

14.—Pevski zbor Ilirija Jr. in Hi priredi v počast materam koncert v Slovenskem domu na Holmes Ave.

14.—Mladinski pevski zbor

"Črički" ima koncert v S. N. Domu na 80. cesti.

20.—Častna straža SDZ priredi plesno veselico v avditoriju SND.

JUNIJ

4.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ piknik na Pintarjevi farmi.

4.—Društvo Ilirska vila št. 173 JSKJ, piknik na Stuškovi farmi.

11.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ, piknik na Stuškovi farmi.

18.—Piknik društva na Jutrovem na Bradley Rd.

25.—Skupna društva fare sv. Vida, piknik na Pintarjevi farmi.

25.—St. Anthony Society, piknik na Stuškovi farmi.

JULIJ

2.—Gospodinjki klub SDD na Prince Ave., piknik na Zornovih farmah, Bradley Rd.

9.—Piknik Slovenske zadruge na Močilnikarjevi farmi.

9.—Podružnica št. 3 SMZ, piknik na Stuškovi farmi.

23.—Društvo Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ priredi piknik na Zornovih prostorih na Bradley Rd.

23.—Piknik kluba collinwoodskih groceristov in mesarjev na Pintarjevi farmi.

AVGUST

5.—Fara Marije Vnebovzete priredi piknik na Pintarjevi farmi.

13.—Društvo Danica št. 34 SDZ, piknik na Zornovih prostorih, Bradley Rd.

27.—Workmen's Sick and Death Benefit Society, piknik na Stuškovi farmi.

SEPTEMBER

2.—Sam. društvo Presv. Srca Jezusovega praznuje 40-letnico v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

OKTOBER

21.—Društvo Dvor Marije Pomagaj št. 1640 priredi plesno zabavo v Slovenskem domu na Holmes Ave.

29.—Konzertna proslava 25-letnice društva Zvon v S. N. Domu na 80. cesti.

NOVEMBER

12.—Mladinski pevski zbor "Črički" ima koncert v S. N. Domu na 80. cesti.

Eiflov stolp v Parizu 50 let star

Ko je inženir Eiffel v starosti 55 let pripravljalnemu odboru za svetovno razstavo v Parizu l. 1889 predložil svoj načrt, da bo zgradil 300 m visok stolp iz železa, je bil že po vsej Franciji znan gradbenik. Zgradil je velikanske višee mostove v Bordeauxu in v Bayonne, zgradil več velikih železniških mostov in postavil znani železni paviljon za razstavo l. 1878 v Parizu. Za to francoska vlada ni imela nobenih pomislekov, da ne bi temu podjetnemu gradbeniku dala dovoljenje za "njegov stolp" na svetovni razstavi l. 1889. Toda graditelj pariške opere Charles Granier in znameniti stavbenik Luis Smyers sta se razburila. Napisala sta več člankov po časopisju, kjer sta znanstveno dokazala, da kaj takšnega ni mogoče in da se mora takšna zgradba, kot jo je zamislil Eiffel, takoj zrušiti. Železni stolp, ki bi bil 300 m visok, je mogoče samo v domišljiji, sta napisala. Kajti v vročini se železo raztegne in tako se bi zgodilo, da bi se moral 300 m visok železni stolp, ki bi bil izpostavljen vročini, vsak dan 30 cm nagniti na stran. Tega bi železna zgradba ne prenesla. Tudi temelji bi kaj takšnega ne vzdržali. Eiffelova zamisel je drzen sen, nič drugega. S tem sta ta dva gradbenika zapečatila Eiffelov načrt.

Proti inženirju Eiffelu so se postavili po robu tudi pesniki. Člani Francoske akademije so navallili nanj in so mu dokazovali, naj se nikar spušča v takšne neznanstvene blodnje, ki delajo sramoto resnobnemu delu Francije. Izdali so manifest poln ogorčenja, v katerem so pobijali Eiffelove sanje. Manifest so podpisali pesniki kot Guy de Maupassant, Victorien Sardou, Alexandre Dumas, Charles Gounod in drugi. Govorili so o "bedastem in smešnem stolpu, ki bi kot grd tovarniški dimnik s svojo barbarsko obliko kvaril lepoto Pariza in pod seboj zadušil lepoto Notre Dame, Invalidskega doma in Svete kapelice."

Toda Eiffel, ki je imel dovoljenje vlade v žepu, je začel svoj "strahotni stolp," svoj "barbarski steber iz vponjnegnega železja" graditi in ga je tudi pravočasno končal. Eiflov stolp je postal velika senzacija, največja senzacija vse razstave sploh in ljudske množice so v svojem navdušenju razumele genialnost duha, ki ga je zamislil, ter so mu v navdušenih manifestacijah dale nagrado, ki so mu jo odrekli s slavo kronani predstavniki francoske literature. Eiflov stolp je postal sploh središče pariškega življenja, izraz francoskega genija in začetek novih drznih pobud francoske znanosti.

Nekaj let po svetovni razstavi se je okrog Eiflovega stolpa pa razvil strahoten demarni škandal. Eiffel je bil namreč član upravnega sveta družbe za zgradbo Panamskega prekopa. Ko je izbruhnil panamski škandal, so tudi inženirja Eiffela posadili na zatožno klop. Waldeck Rousseau ga je branil, a tako slabo, da je bil Eiffel obsojen na 2 leti ječe in na plačilo 20,000 frankov.

Inž. Eiffel je dosegel starost 91 let in je umrl šele l. 1923. Genialni stavbenik je še mogel doživeti, da je njegov stolp postal svetovni čudež, da je postal ne samo bistveni del Pariza, ki si ga brez Eifflovega stolpa danes zamisliti ne moremo, marveč, da je postal tudi najboljša radio oddajna po-

staja na svetu. Danes je Eiffelova "železna vezena," kot jo imenujejo, postala pravi babilonski stolp, toda ne v zasmehljivem smislu, marveč dejansko, saj prihajajo potniki z vsega sveta, da občudujejo genialno zamisel samo in urnetniško roko, ki je drzni poet misli zajela in ji dala krasen jekleni oklep. Eiflov stolp je odraz francoskega duha.

DNEVNE VESTI

Newyorški župan za znižanje vseh uradnih plač

New York, 25. marca. Župan mesta New York je naprosil vse mestne uslužbence, da dovolijo, da se jim znižajo njih plače od pet do deset odstotkov. Župan je tudi pripravljen, da se zniža njegova lastna plača. Mesto se nahaja v težavnem finančnem položaju in more voditi upravo le, če se znižajo plače uslužbencev. Plača župana v New Yorku znaša na leto \$25,000, in je LaGuardia pripravljen odstopiti 10 odstotkov od te plače, ako ostali mestni uslužbeni, ki dobivajo več kot \$2,000.00 na leto, privolijo v znižanje za 5 odstotkov, oni pa, ki dobivajo nad \$5,000 na leto pa v znižanje 10 odstotkov. Predlog župana LaGuardie je naletel na velik odpor. Mnogi uradniki trdijo, da namerava župan hraniti pri uslužbencih, do čim drugje trosi milijone.

Nemčija je naložila nov dohodninski davek

Berlin, 25. marca. Nemčija je naložila včeraj nov dohodninski davek na vse trgovske profite. Finančno ministerstvo se je obenem izjavilo, da bo Nemčija prisiljena vpeljati še druge davke, ker ne more financirati svojih podjetij na način kot se je to godilo dosedaj, namreč s posojili. Novi dohodninski davek pride v veljavo 1. maja in znaša 30 odstotkov od čistega dobička ali dohodkov vsakega posameznika. Osebe, ki zaslužijo letno 3,000 mark — nekako \$1,200 — so izvzete od tega davka. Novi davek je bil naložen, ker je Nemčija v finančnem oziru do skrajnosti izčrpana.

MALI OGLASI

Naprodaj je hiša

ki se nahaja na 23100 Ivan Ave. Hiša ima 5 sob, za eno družino. Je kot nova. Cena je samo \$3,800.00. Nekaj malega plačate takoj, drugo na lahka odplačila. Pokličite: KENmore 1429-W. (75)

V BLAG SPOMIN druge obletnice smrti ljubljene soproge in matere

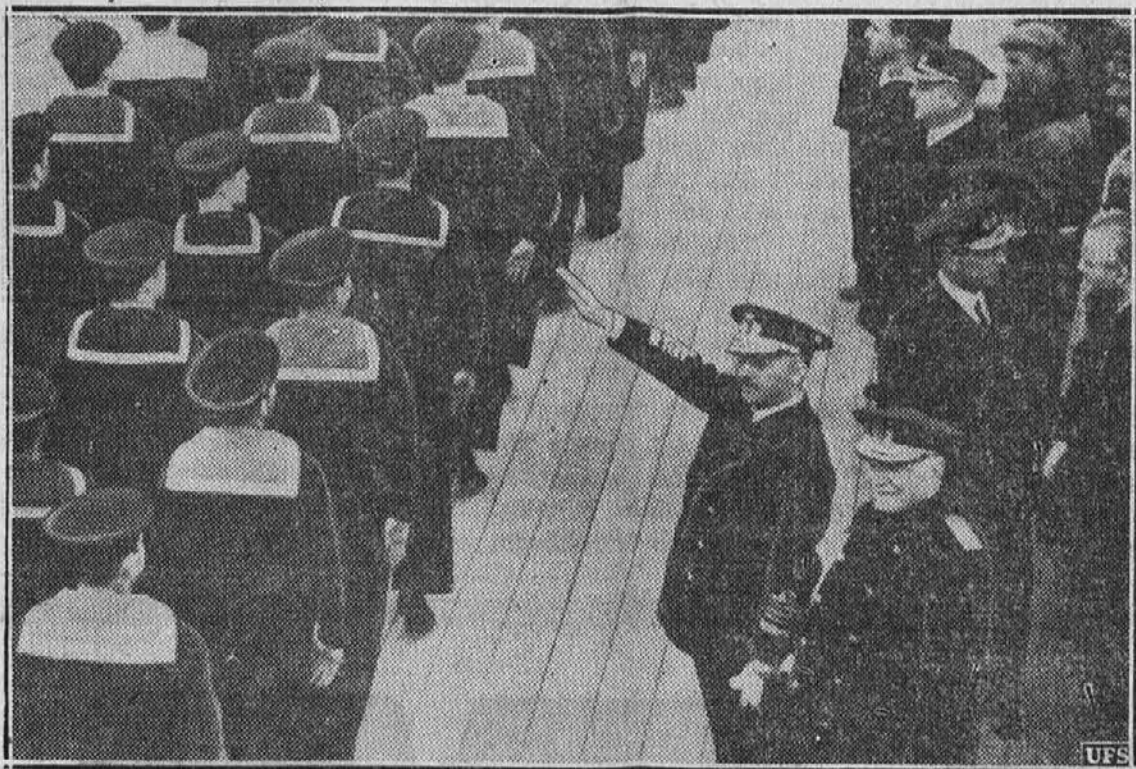
MARY SLABE

ki je preminila 27. marca 1937.

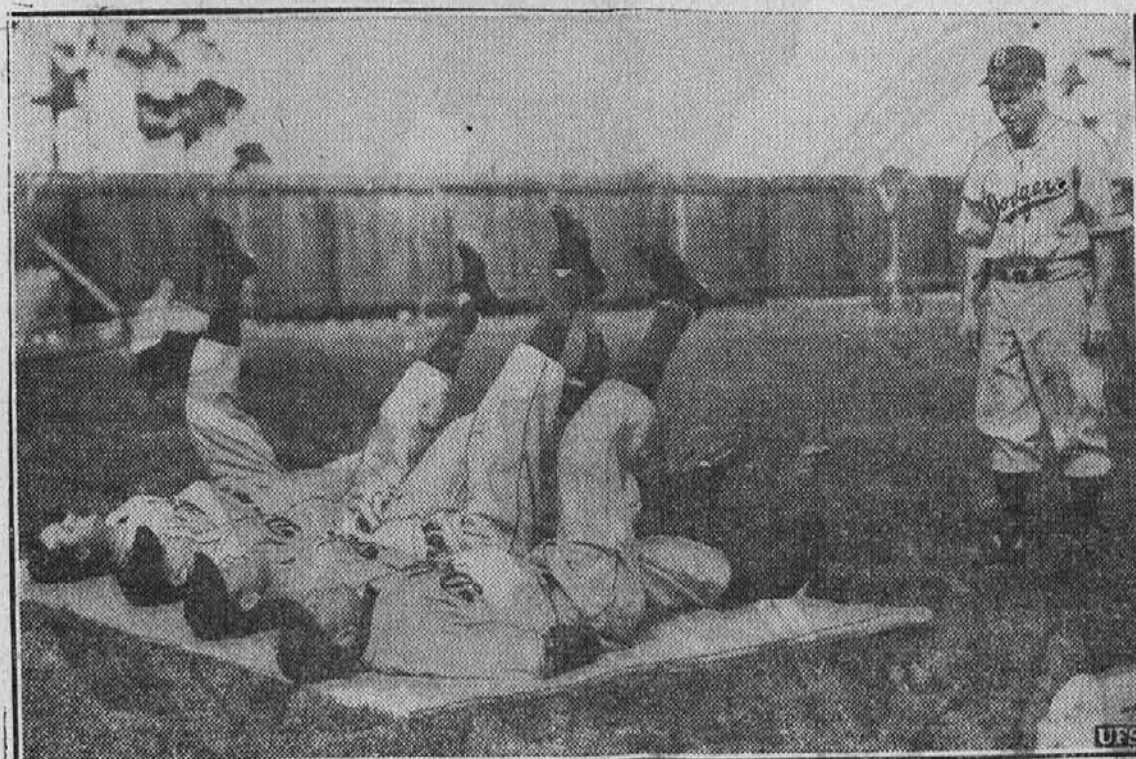
Tiha bol razjeda srca, spomin na Tebe nepozabna. Spavaj mirno, spavaj rajno, dokler ne snidemo se za trajno.

Žalujoči

JERNEJ SLABE, soprogo, MARY, PAULINE, ROSIE in EDWARD, otroci. Cleveland, O. 27. marca 1939.

General Franco, poveljnik španskih nacionalistov, pregleduje mornarje španske nacionalistične mornarice v bližini Tarragone.

Zogometni igralci se zdaj trenirajo v južnih krajih. Sezija baseballa se bo kmalu odprla.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Doktor Levinski se porogljivo nasmeje.

—Evo vidite, — reče on, — to je ta bolezen, furor amoris. Vi prosite za ženo, za vampirja, ki vam je šesal kri! Vase ksanje torej ni bilo iskreno!

Te besede so delovale na mladeniča.

—Torej dobro, — reče on Bojanovskemu, — vi se ji hočete maščevati! Potem morate hiteti, ker namerava odpotovati iz Petrograda!

—Ah, torej hoče pobegniti! — Da, to je prava beseda! Ona hoče pobegniti! — vzklikne Izidor. — Pobegniti hoče pred vami, ki se vas boji, a razen tega ima tudi namen, da se mene reši!

—A kedar namerava odpotovati? — vpraša Bojanovski, sprehajajoč se po sobi sem in tja.

Misel, da bi mu mogla ubežati, ga je vznemirila.

—Oh, kako hudoben sem! — vzklikne Izidor. — Izdal sem ženo, ki sem jo do sedaj tako vroče ljubil!

Doktor Levinski položi roko na njegovo ramo.

—Dragi prijatelj, — reče on, — ni greh, ako izdate Fedoro Bojanovsko! Storili bodele s tem svoje prvo dobro delo!

—Oh, doktor, vi ne veste, kaj in kako je v mojem srcu!

—Vem, vem! Toda to bo minilo! — Ozdravili bodele, ako se ne bodele brigali za njo!

—Mar naj zakrivilim njeno smrt? Da se izvrši umor!

—Tega umora ne bodele izvršili vi! — reče zdravnik.

VSI MODELI NA FLORU ZNIZANI

Ledenice, šivalni stroji, pralniki, Radiji, čistilci, hladilniki, pohištvo. Vsi znani prvovrstni izdelki. Lahka odplačila.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE CO.
6104 St. Clair Ave.
819 E. 185th St.
ODPRTO ZVEČER

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;

POSILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;

OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke.

METROPOLITAN OPERA
Association of New York
CLEVELAND PUBLIC HALL

OTELLO—Pond., 27. marca:
Jepson, Votipka, Martinelli, Tibbett, Cordon, Panizza.

LOUISE—Tor., 28. marca:
Moore, Doe, Bodanya, Kullmann, Pinza, Ballet, Panizza.

DIE WALKUERE—Sr., 29. marca:
Flagstad, Lawrence, Thorborg, Melchior, List, Schoor, Leinsdorf.

THAIS—Čet., 30. marca:
Jepson, Kaskas, Thomas, Tokatyan, Ballet, Pelletier.

MANON—Pet. pop., 31. mar.
Moore, Browning, Klepura, Brownice, Cordon, Pelletier.

LOHENGRIN—Pet. več., 31. marca:
Flagstad, Thorborg, Melchior, List, Janssen, Leinsdorf.

TOSCA—Sob. pop., 1. aprila:
Lawrence, Petina, Klepura, Tibbett, Cordon, Papi.

LUCIA DI LAMMERMOOR
—Sob. več., 1. aprila:
Fons, Votipka, Martinelli, Pinza, Massue, Ballet, Papi.

Cene \$6, \$5, \$4, \$3, \$2, \$1. (No Tax)
UNION BANK OF COMMERCE
EUCLID AT NINTH MAIN 8300
Box Office odprta od 9 A. M. do 6:30 P. M.
(Kupke Kiano Used Exclusively)

novski.

Mladenici prebledi ter reče nesigurno:

—Zakaj me hočete zadržati? Upam, da ne boste uporabili sile.

—Prisilil vas bom, da ostanete, prijatelj, — odvrne Bojanovski. — Ostali bodele tukaj, dokler ne mine jutrajšna noč.

—Mislite, da ne vem, kaj nameravate? — Sedaj vam je žal, da ste nama povedali in bi radi opozorili Fedoro na nevarnost, ki ji grozi. Javiti ji hočete, da nameravamo preprečiti njeno potovanje.

—Vi boste ostali tukaj pri doktoru Levinskemu, če ne prostovoljno, potem pa s silo. Izbirajte, gospod!

Izidor omahne in vzdihne:

—Pepozno! — Sedaj si izgubljena, Fedora! — Ljubljena Fedora!

On začne jokati.

Zdravnik pogleda sožalno nesrečnega mladeniča.

Krinka pade

General Knudson ni ostal dolgo svoboden.

Čim je dospela kočara na površino, ko je že mislil, da se bo rešil, se vržejo kozaki na njega ter ga podrejo na tla.

Nadzornik rudnika razloži ljudem brez sape, kaj se je zgodilo. Pripovedoval jim je, kako je general ubil kozaka, in kako je nato hotel tudi njega umoriti.

Njegove besede so zadostovale, da so nesrečnika vrgli v strahovit položaj.

Odvedli so ga v neko odurno, gnusno ječo, kjer ni mogel stati, niti ležati.

Bila je to neka kletka brez zraka in svetlobe, — nedostojno mesto za človeka.

Tukaj je moral ostati general Knudson nekaj dni, ne da bi vedel, kaj ga čaka.

Rane, ki mu jih je prizadel nadzornik s svojim nožem, so ga zelo bolele, a izguba krvi ga je tako oslabila, da je polovico časa, ki ga je preživel v ječi, ležal v nezavesti.

To je bila morda tudi njegova sreča, ker bi se ga drugače polastil obup in bi se umoril.

Tako je ležal sedaj brez moči in energije na tleh, a ni mogel vstati.

Dajali so mu najslabšo hrano, tako da je Knudson pojedel malenkost samo takrat, kadar ga je pograbil glad.

Konečno ga nekega jutra prebudi kozak. Ta mu ukaže, naj ge z njim, ker mu bo danes razglašena obsodba.

Poveljnik bo odločil, kaj bo z njim.

General vstane s tal. Bil je tako slab, da ga je moral kozak podpirati.

—Pomiri se, očka, — mu za-

šepče kozak, — ne jokaj in ne tarnaj! Kmalu boš umrl!

—Ni dvoma, da ti bo poveljnik kmalu pripravil smrt! — Ubil si kozaka, še več, poskušal si ubiti tudi nadzornika — to te bo stalo glave. Moraš samo prositi, da ne bo tvoja smrt okrutna.

Knudson povesi glavo.

Bil je popolnoma pripravljen.

Smrt ga ni smela zalotiti kot bojazljivca. Hotel je pokazati sibirskim krvnikom, kako umira junak.

—Poveljnik, — nadaljuje kozak, ki ga je vodil po nekem dolgem hodniku, — se bo veselil, ako te bo mogel strogo obsoditi, ker je šele sedaj prišel. Nahaja se v Krasnojarsku šele dva dni.

—Njega pozna vsa Sibirija in biti moramo prav za prav ponosni, da je sedaj pri nas.

—Preje je bilo pri nas lepo in udobno, zato so oni v Petrogradu posebno pazili na nas. Imeli smo namreč poveljnika, ki mu je bilo najstrašnejše, kadar je moral iti v rudnik pogledati kaznjence.

—Haha, in ta je hotel biti poveljnik Krasnojarska! Vsak navaden kozak bi bil sposobnejši za to mesto kot on.

—Toda vladi v Petrogradu je postalo kmalu sumljivo, da je umiralo v Krasnojarsku izredno malo ljudi in da je bilo tukaj redko toliko slučajev tifusa, kakor drugje. Zato se je stvar spremenila.

—Sedaj imamo komandanta, to je dečko! — Imenuje se kapetan Nikolin, a pravijo mu "Sibirski tiger."

General Knudson zadrhti. Slišal je to ime že v Petrogradu.

Pripovedovali so, da je strašno okruten in da zna mučiti svoje žrtve ter jih polagoma uničevati.

Ravno temu človeku je moral pasti v pesti! Ali je moral baš pred tremi dnevi oditi prejšnji poveljnik?

—Toda naj bo kakor hoče! — pomisli Knudson. — Znal bom umreti, kakor sem tudi živel, kot človek iz železa.

Neka vrata se odpro. On vstopi v sobo polno dima, kjer je stala miza, pokrita z zelenim prtom.

Pri mizi je desel sključen neki suhi človek.

Njegov obraz je bil upadel. Sive oči, kot pri zver, so ga ostro opazovale.

Spodnja ustnica je bila počešana.

Ko je Knudson vstopil, je ta človek grozno kašljal. Stari general je takoj vedel, da je to kapetan Nikolin. Spoznal ga je po kozakovem opisova-

nju.

Ime tiger je dobro pristojalo temu človeku. V njegovem obrazu je ležalo nekaj krvoločnega in okrutnega.

Nikolin ukaže kozaku, naj privede Knudsona bližje.

Sedaj je stal general, okovan s težkimi verigami, tik ob mizi.

Kapetan Nikolin vstane in ostro pogleda generala.

—Ti si general Knudson? — vpraša on. On ga je tikal, ker mu je dajal zakon za to pravico.

—Imenujem se Knudson, — odvrne starec, — a general sem bil takrat, ko sem desetkrat privedel rusko vojsko k zmagi.

—Dobro je! — ga prekinje kapetan Nikolin surovo. — Odgovarjaj mi na moje vprašanje, drugega nič. Ali si razumel.

Ti si tukaj jetnik in kaznjenev v rudniku. Ubil si kozaka. Je li tako? Odgovori hitro, toda ne laži!

—Še nikdar nisem lagal! — reče on. — S ponosom lahko gledam na svojo preteklost, ki je bila izpolnjena samo z resnico in poštenostjo. Toda jaz se spominjam nekega po-

ročnika, ki mu je postalo sla-

bo ravno v trenutku, ko je klical bojna tromba na napad. Nato je ta poročnik zaostal za svojimi tovariši, a sovražnikove krogle mu niso škodovali!

Nikolin se spači.

Začel je kašljati in to mu je preprečilo, da bi takoj odgovoril.

On zamahne z roko, da bi prekinil Knudsona, toda ta nadaljuje neusmiljeno dalje, ker je opazil, da zadevajo njego-

ve besede kot udarci z

ttega surovega in okrutnega obenem tudi strahove človeka.

—Jaz sem dal tega nika takoj po končani bitvi iz seznama svojih kov. Toda kakor vidim, je vendar posrečilo, kar kariero. Četudi je bil slab vojak, postal je dober krynik.

—A sedaj je poveljnik snojarska!

Newyorški škof Stefan J. Donahue, o katerem se da bo kmalu postal kardinal. Poleg njega sedi Al S. bivši governor države New York.

Marlene Dietrich, filmska igralka, je vložila pravi za drugi papir in bo v kratkem postala ameriška državljanka.

Previdni in gospodarski
ljudje

vedno najprej pogledajo

OGLASE

Ameriški Domovini
in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem listu oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI

Izplačalo se vam bo!